

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (trečioji kolegija) NUTARTIS

2004 m. liepos 6 d. *

Byloje T-370/02

Alpenhain-Camembert-Werk, įsteigta Lehen/Pfaffing (Vokietija),

Bergpracht Milchwerk GmbH & Co. KG, įsteigta Tett nang (Vokietija),

Käserei Champignon Hofmeister GmbH & Co. KG, įsteigta Lauben (Vokietija),

Bayerland eG, įsteigta Niurnberg (Vokietija),

Hochland AG, įsteigta Heimenkirch (Vokietija),

Milchwerk Crailsheim-Dinkelsbühl eG, įsteigta Crailsheim (Vokietija),

Rücker GmbH, įsteigta Aurich (Vokietija),

ieškovės,

* Proceso kalba: vokiečių.

atstovaujamos advokatų J. Salzwedel ir J. Werner, nurodžiusių adresą dokumentams
įteikti Liuksemburge,

palaikomos

Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės, atstovaujamos
P. Ormond,

įstojusios į bylą šalies,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą J. L. Iglesias Buhigues, S. Grünheid ir
A.-M. Rouchaud-Joët,

atsakovę,

palaikomą

Graikijos Respublikos, atstovaujamos V. Kontolaimos, I. Chalkias ir
M. Tassopoulou,

ir

Graikijos pieno produktų pramonininkų asociacijos (*Sevgap*), atstovaujamos
advokato N. Korogiannakis,

įstojusių į bylą šalių,

dėl prašymo panaikinti 2002 m. spalio 14 d. Komisijos reglamentą
(EB) Nr. 1829/2002, iš dalies keičiantį Reglamento (EB) Nr. 1107/96 priedą dėl
pavadinimo „Feta“ (OL L 277, p. 10), kaip saugomos kilmės vietos nuorodos,

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(trečioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas J. Azizi, teisėjai M. Jaeger ir F. Dehousse,
sekretorius H. Jung,

priima šią

Nutartį

Teisinis pagrindas

- ¹ 1992 m. liepos 14 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2081/92 dėl žemės ūkio
produktų ir maisto produktų geografinių nuorodų ir kilmės vietos nuorodų apsaugos

(OL L 208, p. 1, toliau – pagrindinis reglamentas), kaip nurodo jo 1 straipsnis, nustato kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų apsaugos taisykles, taikomas kai kuriems žemės ūkio ir maisto produktams.

- 2 Pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 2 dalies a punktą „kilmės vietos nuoroda“ yra „regiono, konkrečios vietos arba išimtiniais atvejais šalies pavadinimas, naudojamas apibūdinti žemės ūkio ar maisto produktui:

- kuris yra kildinamas iš to regiono, konkrečios vietos ar šalies ir
- kurio kokybė ar savybės yra iš esmės arba išimtinai sietinos su tam tikra geografinė aplinka su jai būdingais gamtos ar žmogaus veiklos veiksniais, ir kurio gamyba, perdirbimas ir paruošimas atliekamas toje konkrečioje įvardytoje geografinėje vietovėje.“

- 3 Pagrindinio reglamento 2 straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„Tam tikri tradiciniai geografiniai ar ne geografiniai pavadinimai, nurodantys iš kurio nors regiono ar konkrečios vietos kildinamą kurį nors žemės ūkio ar maisto produktą, atitinkantį 2 dalies (a punkto) antros įtraukos sąlygas, taip pat laikomi kilmės vietos nuorodomis.“

- 4 Pagal pagrindinio reglamento 3 straipsnį pavadinimų, tapusių bendriniais, įregistruoti negalima. Šiame reglamente, „pavadinimas, kuris yra tapęs bendriniu“ – tai žemės ūkio ar maisto produkto pavadinimas, kuris, nors ir sietinas su tam tikra vieta ar regionu, kuriame šis žemės ūkio produktas ar maisto produktas buvo pirmiausia pagamintas ar pateiktas rinkai, tapo įprastu žemės ūkio produkto ar maisto produkto pavadinimu.
- 5 Siekiant nustatyti, ar pavadinimas tapo bendriniu ar ne, reikia atsižvelgti į visus veiksnius, o ypač į:
- padėtį valstybėje narėje, kurioje pavadinimas atsirado, ir į vartojimo vietas,
 - padėtį kitose valstybėse narėse,
 - atitinkamus nacionalinės ar Bendrijos teisės aktus.
- 6 Žemės ūkio ar maisto produkto pavadinimo įregistravimas kaip saugomos kilmės vietos nuorodos turi atitikti pagrindiniame reglamente iškelto sąlygos ir ypač atitikti specifikaciją, nustatytą šio reglamento 4 straipsnio 1 dalyje. Šis įregistravimas minėtam pavadinimui garantuoja Bendrijos apsaugą.

- 7 Pagrindinio reglamento 5–7 straipsniai nustato pavadinimo įregistravimo procedūrą, vadinamą „normaliąja procedūra“, kuri bet kuriai asmenų grupei, apibrėžtai kaip bet koks gamintojų ir (arba) perdirbėjų, dirbančių su tuo pačiu žemės ūkio produktu ar maisto produktu, susivienijimas, arba kai kuriais atvejais bet kuriam fiziniam ar juridiniam asmeniui leidžia siųsti įregistravimo paraišką tai valstybei narėi, kurios teritorijoje yra konkreti geografinė vietovė. Valstybė narė patikrina paraiškos pagrįstumą ir nusiunčią ją Komisijai. Jei pastaroji prieina išvadą, kad pavadinimas atitinka apsaugos sąlygas, *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* ji paskelbia specifinę informaciją, nurodytą pagrindinio reglamento 6 straipsnio 2 dalyje.
- 8 Pagrindinio reglamento, pakeisto 1997 m. kovo 17 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 535/97 (OL L 83, p. 3), 7 straipsnis nustato:

„1. Per šešis mėnesius nuo 6 straipsnio 2 dalyje minimo paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* dienos bet kuri valstybė narė gali užprotestuoti įregistravimą.

2. Valstybių narių kompetentingos institucijos užtikrina, kad visiems teisėtus ekonominius interesus galintiems įrodyti asmenims būtų oficialiai leidžiama susipažinti su paraiška. Be to, pagal valstybėse narėse esančią situaciją valstybės narės gali tai leisti ir kitoms teisėtą interesą turinčioms šalims.

3. Bet kuris teisėtai susijęs fizinis ar juridinis asmuo gali užprotestuoti įregistravimą, atsiųsdamas valstybės narės, kurioje jis gyvena ar yra įsisteigęs, kompetentingai institucijai tinkamai pagrįstą pareiškimą. Kompetentinga institucija imasi reikiamų priemonių, kad iki nustatyto termino nurodytos pastabos ar protestai būtų išnagrinėti.

<...>“

- 9 Jeigu jokia valstybė narė Komisijai nepateikia įregistravimą užprotestuojančio pareiškimo, pavadinimas įtraukiamas į Komisijos tvarkomą registrą, vadinamą Saugomų kilmės vietos nuorodų ir saugomų geografinių nuorodų registru.
- 10 Jeigu konkrečioms valstybėms narėms, jei protestas yra leistinas, nepavyksta tarp savęs susitarti pagal pagrindinio reglamento 7 straipsnio 5 dalį, Komisija priima sprendimą šio reglamento 15 straipsnyje nustatyta tvarka (reguliavimo komiteto procedūra). Pagrindinio reglamento 7 straipsnio 5 dalies b punkte nustatyta, kad priimdama sprendimą Komisija atsižvelgia į „tradicinę sąžiningą praktiką ir esamą galimybę suklaidinti“.
- 11 Pagrindinio reglamento 17 straipsnis įveda įregistravimo procedūrą, vadinamą „supaprastinta procedūra“, kuri skiriasi nuo normaliosios procedūros. Pagal šią procedūrą valstybės narės informuoja Komisiją, kuriuos jų teisiškai saugomus pavadinimus ar kuriuos pavadinimus, pagal įprastą praktiką nusistovėjusius valstybėse narėse, jos nori įregistruoti pagal pagrindinį reglamentą. Pagrindinio reglamento 15 straipsnyje nustatyta procedūra taikoma *mutatis mutandis*. Šio reglamento 17 straipsnio 2 dalies 2 sakinyje patikslina, kad 7 straipsnyje nustatyta protesto procedūra netaikoma supaprastintai procedūrai.

Faktinės bylos aplinkybės

- 12 1994 m. sausio 21 d. laišku Graikijos vyriausybė paprašė Komisijos įregistruoti pavadinimą „Feta“ kaip saugomos kilmės vietos nuorodą remiantis pagrindinio reglamento 17 straipsniu.

- 13 1996 m. sausio 19 d. Komisija reguliavimo komitetui, įkurtam pagal pagrindinio reglamento 15 straipsnį, pasiūlė reglamento projektą, kuriame sudarytas pavadinimų, kurie pagal pagrindinio reglamento 17 straipsnį gali būti įregistruoti kaip saugomos geografinės nuorodos arba kilmės vietos nuorodos, sąrašas. Į šį sąrašą buvo įtrauktas terminas „Feta“. Reguliavimo komitetui per nustatytą laiką nepareiškus nuomonės apie šį pasiūlymą, 1996 m. kovo 6 d. Komisija jį pateikė Tarybai pagal pagrindinio reglamento 15 straipsnio ketvirtąjį pastraipą. Taryba per pagrindinio reglamento 15 straipsnio penktoje pastraipoje nustatytą trijų mėnesių terminą nepriėmė sprendimo.
- 14 Dėl šios priežasties pagal pagrindinio reglamento 15 straipsnį 1996 m. birželio 12 d. Komisija priėmė Reglamentą (EB) Nr. 1107/96 dėl geografinių nuorodų ir kilmės vietos nuorodų įregistravimo vadovaujantis pagrindinio reglamento 17 straipsnyje nustatyta tvarka (OL L 299, p. 31). Vadovaujantis Reglamento Nr. 1107/96 1 straipsniu, pavadinimas „Feta“, įtrauktas į šio reglamento priedo A dalį po antrašte „Sūriai“ ir antrašte „Graikija“, buvo įregistruotas kaip saugomos kilmės vietos nuoroda.
- 15 1999 kovo 16 d. Sprendimu *Danija, Vokietija ir Prancūzija prieš Komisiją* (C-289/96, C-293/96 ir C-299/96, Rink. p. I-1541) Teisingumo Teismas panaikino tą Reglamento Nr. 1107/96 dalį, kurioje pavadinimas „Feta“ užregistruotas kaip saugoma kilmės vietos nuoroda. Teisingumo Teismas savo sprendime pažymėjo, kad Komisija, svarstydamą klausimą, ar „Feta“ yra bendrinis pavadinimas, neatsižvelgė į visus veiksnius, kuriuos įpareigoja įvertinti pagrindinio reglamento 3 straipsnio 1 dalies 3 pastraipa.
- 16 Po šio sprendimo priėmimo 1999 m. gegužės 25 d. Komisija priėmė Reglamentą (EB) Nr. 1070/1999, iš dalies keičiantį Reglamento Nr. 1107/96 priedą išbraukiant pavadinimą „Feta“ iš Saugomų kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų registro ir iš Reglamento Nr. 1107/96 priedo (OL L 130, p. 18).

- 17 Vėliau, iš naujo apsvarsčiusi Graikijos vyriausybės įregistravimo paraišką, Komisija reguliavimo komitetui pateikė reglamento projektą pagal pagrindinio reglamento 15 straipsnio antrą pastraipą, kuriame siūloma Saugomų kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų registre įregistruoti pavadinimą „Feta“ pagal pagrindinio reglamento 17 straipsnį kaip saugomą kilmės vietos nuorodą. Komitetui per nustatytą laiką nepareiškus nuomonės apie šį pasiūlymą, Komisija jį pateikė Tarybai pagal pagrindinio reglamento 15 straipsnio ketvirtąją pastraipą.
- 18 Tarybai per pagrindinio reglamento 15 straipsnio penktojoje pastraipoje nustatytą terminą nepriėmus sprendimo, 2002 m. spalio 14 d. Komisija priėmė Reglamentą (EB) Nr. 1829/2002, iš dalies keičiantį Reglamento (EB) Nr. 1107/96 priedą dėl pavadinimo „Feta“ (OL L 277, p. 10, toliau – ginčijamas reglamentas). Pagal šį reglamentą pavadinimas „Feta“ buvo vėl įregistruotas kaip saugoma kilmės vietos nuoroda ir įtrauktas į Reglamento Nr. 1107/96 priedo A dalį po antraštelėmis „Sūriai“ ir „Graikija“.
- 19 Ši byla buvo pradėta ieškovių ieškiniu, pateiktu Pirmosios instancijos teismo sekretoriatui 2002 m. gruodžio 12 d.
- 20 2003 m. vasario 14 d. laišku Komisija paprašė sustabdyti bylą, kol bus paskelbtas sprendimas bylose C-465/02 ir C-466/02.
- 21 2003 m. kovo 17 d. laišku ieškovės pareiškė prieštaraujančios sustabdymo prašymui ir Pirmosios instancijos teismo paprašė perduoti šią bylą Teisingumo Teismui, kad ji būtų sujungta su bylomis C-465/02 ir C-466/02.

- 22 2003 m. kovo 19 d. sprendimu Pirmosios instancijos teismas atmetė sustabdymo ir bylos perdavimo Teisingumo Teismui prašymus bei nurodė tęsti procesą.
- 23 Atskiru dokumentu, pateiktu Pirmosios instancijos teismo sekretoriatui 2003 m. birželio 12 d., Komisija, remdamasi Pirmosios instancijos teismo darbo reglamento 114 straipsniu, pateikė prieštaravimą dėl priimtumo. 2003 m. rugpjūčio 1 d. ieškovės pateikė savo rašytines pastabas dėl šio prieštaravimo.
- 24 Graikijos Respublika ir Graikijos pieno produktų pramonininkų asociacija (*Sevgap*) pateikė prašymus leisti įstoti į bylą Komisijos pusėje, kuriuos Pirmosios instancijos teismo sekretoriatas gavo atitinkamai 2003 m. balandžio 16 d. ir gegužės 2 d.
- 25 Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė pateikė prašymą leisti įstoti į bylą ieškovių pusėje, kurį sekretoriatas gavo 2003 m. balandžio 28 d.
- 26 2004 m. kovo 4 d. nutartimis Graikijos Respublikai, Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystei ir *Sevgap* buvo leista įstoti į bylą.
- 27 2004 m. kovo 30 d. Graikijos Respublika pateikė savo paaiškinimą Komisijos reikalavimams palaikyti.
- 28 Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė per nustatytą terminą nepateikė savo įstojimo į bylą paaiškinimo.

- 29 *Sevgap* buvo leista įstoti į bylą pagal Darbo reglamento 116 straipsnio 6 dalį, todėl jos įstojimas buvo apribotas pastabų pateikimu žodinėje proceso dalyje.

Šalių reikalavimai

- 30 Savo ieškinyje ieškovės Pirmosios instancijos teismo prašo:

- panaikinti ginčijamą reglamentą, įregistruojantį pavadinimą „Feta“ kaip kilmės vietos nuorodą,
- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

- 31 Savo prieštaravime dėl priimtino Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

- atmesti ieškinį kaip nepriimtina,
- priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas.

- 32 Savo pastabose prieštaravimui dėl priimtino ieškovės Pirmosios instancijos teismo prašo atmesti prieštaravimą dėl priimtino.
- 33 Savo įstojimo į bylą paaiškinimuose Graikijos Respublika Pirmosios instancijos teismo prašo atmesti ieškinį kaip nepriimtą.

Dėl ieškinio priimtino

- 34 Šiuo ieškiniu ieškovės, „Feta“ sūrį iš karvės pieno gaminančios septynios Vokietijos bendrovės, prašo panaikinti ginčijamą reglamentą. Visų pirma jos nurodo pagrindinio reglamento 3 ir 17 straipsnių pažeidimą, o subsidiariai – minėto reglamento 2 ir 4 straipsnių bei EB 30 straipsnio ir Bendrijos teisės saugomų pagrindinių teisių į nuosavybės apsaugą ir teisės verstis profesine veikla pažeidimus.
- 35 Komisijos manymu, ieškinys yra nepriimtinas dėl to, kad ieškovės neturi teisės pareikšti ieškinio pagal EB 230 straipsnio ketvirtąją pastraipą.
- 36 Pagal Darbo reglamento 114 straipsnio 1 dalį Pirmosios instancijos teismas gali priimti sprendimą dėl priimtino nepradėdamas bylos nagrinėjimo iš esmės, jei šalis to prašė. Pagal to paties straipsnio 3 dalį likusi proceso dėl tokio prašymo dalis vyksta žodžiu, išskyrus atvejus, kai Pirmosios instancijos teismas nusprendžia kitaip. Šiuo atveju Pirmosios instancijos teismas mano, kad bylos medžiagoje yra užtekstinai informacijos sprendimui dėl Komisijos pateikto prieštaravimo dėl priimtino priimti ir pradėti žodinės proceso dalies nebereikia.

Šalių argumentai

- 37 Komisija teigia, kad ieškinys susijęs su reglamentu, kuris yra taikomas visuotinai, kaip apibrėžta EB 249 straipsnio antroje pastraipoje, ir kad ieškovės nėra konkrečiai susijusios su ginčijamu reglamentu.
- 38 Ieškovės mano, kad ieškinys yra priimtinas.
- 39 Pirma, ieškovės nurodo, kad neskaitant Graikijos gamintojų, jos kartu su vieninteliu Danijos gamintoju yra pagrindiniai „Feta“ sūrio gamintojai Bendrijoje ir pagamina daugiau nei 90 % viso Vokietijoje pagaminamo „Feta“ sūrio.
- 40 Daugelį metų dideliais kiekiais gaminamos „Feta“ sūrį, jos galėtų pasiremti verslo ryšiais bei gerai įsitvirtinusiomis ir stabiliomis tradicinėmis prekių realizavimo rinkomis, kurioms būdingos ilgalaikės prekių pristatymo sutartys. Dėl to, remiantis Teisingumo Teismo praktika, jos yra ypatingai susijusios su ginčijamu reglamentu (1965 m. liepos 1 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Toepfer ir Getreide-Import Gesellschaft prieš EEB Komisiją*, 106/63 ir 107/63, Rink. p. 525, ir 1985 m. sausio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Piraiiki-Patraiki ir kt. prieš Komisiją*, 11/82, Rink. p. 207).
- 41 Antra, ieškovės nurodo, kad Komisijai pritaikius supaprastintą procedūrą, numatytą pagrindinio reglamento 17 straipsnyje, jos neteko galimybės pasinaudoti numatytais garantijomis normaliojoje procedūroje, kuri pagal pagrindinio reglamento 7 straipsnį bet kuriam teisėtai susijusiam asmeniui suteikia galimybę užprotestuoti numatytą įregistravimą. Šiame kontekste jos pažymi, kad pateiktame siūlyme pakeisti pagrindinį reglamentą atsisakant minėto reglamento 17 straipsnyje

numatytos supaprastintos procedūros Komisija savo siūlymą aiškiai motyvuoja tuo, kad užprotestavimo teisė yra „esminė sąlyga garantuoti įgytas teises arba išvengti žalos padarymo įregistravimu“.

- 42 Trečia, ieškovės mano turinčios teisę pareikšti ieškinį remiantis teismo praktika, išplaukiančia iš 2002 m. gegužės 3 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo byloje *Jégo-Quéré prieš Komisiją* (T-177/01, Rink. p. II-2365), taip pat iš generalinio advokato F. G. Jacobs išvados 2002 m. liepos 25 d. Teisingumo Teismo sprendime *Unión de Pequeños Agricultores prieš Tarybą* (C-50/00 P, Rink. p. I-6677, 6681), pagal kurią visuotinai taikoma Bendrijos nuostata laikytina konkrečiai susijusia su jos tiesiogiai liečiamu fiziniu arba juridiniu asmeniu, jei ši nuostata daro tikrą ir betarpišką įtaką jo teisiniam statusui apribodama jo teises arba nustatydamą pareigas. Taigi ginčijamas reglamentas pažeis jų interesus, kadangi dėl jo jos nebegalės naudoti pavadinimo „Feta“ pasibaigus pereinamajam laikotarpiui.
- 43 Savo pastabose dėl prieštaravimo dėl priimtumo ieškovės, pripažindamos, kad ginčijamas reglamentas yra visuotinai taikomas aktas, kartu pažymi, kad visiems esamiems ir būsimiems Graikijos „Feta“ sūrio iš avies ir ožkos pieno gamintojams, kurie nuo šiol bus vieninteliai, galintys teisėtai naudoti šį pavadinimą, jis turi teigiamas pasekmes, o visiems esamiems ne Graikijos „Feta“ sūrio iš karvės pieno gamintojams, kuriems bus uždrausta naudotis šiuo pavadinimu pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, ginčijamas reglamentas turi tik neigiamas pasekmes. Jos pabrėžia, kad ginčijamo akto daroma įtaka rinkai yra tik jų nenaudai.
- 44 Ieškovės teigia, kad pavadinimas „Feta“ pasauliniu lygmeniu seniai yra tapęs bendrinio ir todėl ginčijamu reglamentu jis negali būti įtrauktas į saugomų kilmės vietos nuorodų ir saugomų geografinių nuorodų registrą pagal pagrindinio reglamento 3 straipsnio 1 dalį. Komisija neteisingai priėmė ginčijamą reglamentą, manydama, kad ne Graikijos „Feta“ sūrio, pagaminto iš karvės pieno, rinkos susiformavo tik dėl to, kad buvo neteisėtai naudojamosi Graikijos „Feta“ sūrio, pagaminto iš avies pieno, prestižu.

- 45 Kadangi Komisija įsikišo į rinką padarydama atgalinio poveikio pakeitimus, ginčijamas reglamentas negali būti vertinamas kaip turintis „bendrą ir abstraktų“ poveikį, nes jis liečia tik ribotą ūkio subjektų, kurių padėtis rinkoje yra išskirtinė ir kurių išskirtinėms teisėms daroma konkreti įtaka, skaičių. Ginčijamas reglamentas sugriauš Vokietijoje ir Europoje susiformavusią „Feta“ sūrio, gaminamo iš karvės pieno, rinką, nes prie „Feta“ sūrio iš karvės pieno pripratęs vartotojas negreitai atpažins šį produktą bet kuriuo kitu pavadinimu.
- 46 Ieškovės mano, kad jei suinteresuoti ūkio subjektai negalėtų kreiptis į teismą dėl ginčijamo reglamento, galinčio visiškai sugriauti jų prekių realizavimo rinką, teisėtumo įvertinimo, tai būtų nesuderinama su iš Teisingumo Teismo suteikiamos teisinės apsaugos Europos Sąjungoje išplaukiančiais lūkesčiais.
- 47 Pirmosios instancijos teismas nėra pripažinęs nei ieškinio nacionaliniame teisme su prašymu Teisingumo Teismui priimti prejudicinį sprendimą pagal EB 234 straipsnį, nei ieškinio dėl Bendrijos deliktinės atsakomybės, numatyto EB 235 straipsnyje ir EB 288 straipsnio antroje pastraipoje, veiksminga teisės gynimo priemonė, kuri leistų suinteresuotiesiems asmenims ginčyti visuotinio taikymo Bendrijos teisės nuostatos, tiesiogiai apribojančios jų teisinę padėtį, teisėtumą. Ieškiniai dėl žalos atlyginimo pagal EB 235 straipsnį ir EB 288 straipsnio antrą pastraipą negalėtų atstoti efektyvios pagrindinių teisių apsaugos Europos lygmeniu, nes jie nesuteikia galimybės panaikinti Bendrijos teisės akto, kai jis pasirodo esantis neteisėtas.
- 48 Be to, kadangi draudimas toliau naudoti bendrinį pavadinimą „Feta“ iš karvės pieno pagamintam „Fetos“ sūriui po ginčijamame reglamente numatytos datos turi tiesioginį poveikį ir nereikalauja įgyvendinimo priemonių valstybėse narėse, kurios gali būti ieškinio pagrindu nacionaliniuose teismuose, pareikšti, kad ši Bendrijos priemonė pažeidė jų pagrindines teises, ieškovės galėtų tik pažeidusios numatytos priemonės nuostatas ir remdamosi jų neteisėtumu prieš jas pradėtų teisminių procesų metu.

- 49 Pagal neseną Pirmosios instancijos teismo praktiką reikėtų pirmiausia remtis principu, pagal kurį efektyvi privačių asmenų teisinė apsauga garantuojama tik tada, kai įmonės, kurias visuotinio taikymo Bendrijos nuostata liečia tiesiogiai ir konkrečiai, taip pat gali kreiptis į Bendrijos teismus. Priemonė yra konkrečiai susijusi su įmone tada, kai ji daro įmonei neabejotiną ir betarpišką įtaką apribodama jos teises arba nustatydamai jai pareigas. To negalima būtų rimtai užginčyti ieškovių atveju, nes jų prekių realizavimo rinkoms keliamas pavojus, o jų turimos rinkos dalys gali būti sunaikintos artimoje ateityje.
- 50 Ieškovės primena, kad Pirmosios instancijos teismas yra pabrėžęs, jog teisė kreiptis į Bendrijos teismą yra viena iš teisinės Bendrijos sudedamųjų dalių ir remiasi bendromis valstybėms narėms konstitucinėmis tradicijomis bei Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 ir 13 straipsniais. Jos pažymi, kad Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje kiekvienam asmeniui, kurio Europos Sąjungos teisės garantuojamos teisės ir laisvės buvo pažeistos, patvirtinama teisė į veiksmingą jų gynimą teisme.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 51 EB 230 straipsnio ketvirta pastraipa nustato, kad kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo gali pareikšti ieškinį dėl sprendimo, kuris, nors ir būtų reglamento formos, yra tiesiogiai ir konkrečiai su juo susijęs.
- 52 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką reglamento ir sprendimo skirtumo kriterijus yra visuotinis arba nevisuotinis to akto taikymas (1995 m. lapkričio 23 d. Teisingumo Teismo nutarties *Asocarne prieš Tarybą*, C-10/95 P, Rink. p. I-4149, 28 punktas ir 1996 m. balandžio 24 d. Teisingumo Teismo nutarties *Cassa nazionale di*

previdenza ed assistenza a favore degli avvocati e dei procuratori prieš Tarybą, C-87/95 P, Rink. p. I-2003, 33 punktas). Teisės aktas yra taikomas visuotinai, jei jis taikomas objektyviai nustatytais atvejais ir sukelia teisinės pasekmės bendrai apibrėžtų asmenų kategorijoms (1996 m. liepos 10 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Weber prieš Komisiją*, T-482/93, Rink. p. II-609, 55 punktas ir minėta teismų praktika).

- 53 Nagrinėjamu atveju ginčijamas reglamentas pavadinimui „Feta“ užtikrina kilmės vietos nuorodų apsaugą, numatytą pagrindiniame reglamente. Kilmės vietos nuoroda yra apibrėžta jo 2 straipsnio 2 dalies a punkte kaip regiono, konkrečios vietos arba išimtiniais atvejais šalies pavadinimas, naudojamas apibūdinti žemės ūkio ar maisto produktui, kildinamam iš to regiono, konkrečios vietos ar šalies, kurio kokybė ar savybės yra iš esmės arba išimtinai sietinos su tam tikra geografinė aplinka su jai būdingais gamtos ar žmogaus veiklos veiksniais, ir kurio gamyba, perdirbimas ir paruošimas atliekamas toje konkrečioje įvardytoje geografinėje vietovėje.

- 54 Ši apsauga pasireiškia išimtinės teisės naudoti pavadinimą „Feta“ suteikimu aprašytos geografinės teritorijos gamintojams, kurių produktai atitinka specifikacijos keliamus geografinius ir kokybinius reikalavimus „Feta“ sūrio gamybai. Komisija teisingai pabrėžė, kad ginčijamas reglamentas nėra taikomas tik nustatytiems ūkio subjektams, šiuo atveju ieškovėms, ir suteikia teisę visoms įmonėms, kurių produktai atitinka geografinius ir kokybinius reikalavimus, juos pardavinėti minėtu pavadinimu, o tokios teisės nesuteikia toms įmonėms, kurių produktai neatitinka šių visoms įmonėms taikomų reikalavimų. Ginčijamas reglamentas taikomas visiems esamiems ir būsimiems „Feta“ sūrio gamintojams, kuriems teisėtai suteikta teisė naudoti šį pavadinimą, taip pat ir visiems tiems, kuriems bus draudžiama naudoti šį pavadinimą pasibaigus pereinamajam laikotarpiui. Jis yra susijęs ne tik su valstybių narių gamintojais, bet turi teisinių pasekmių ir neapibrėžtam skaičiui trečiųjų šalių gamintojų, kurie dabar ar ateityje ketina importuoti į Bendriją „Feta“ sūrį.

- 55 Taigi ginčijamas reglamentas laikytinas visuotinio taikymo aktu EB 249 straipsnio antros pastraipos prasme. Jis taikomas objektyviai nustatytais atvejais ir sukelia teisinės pasekmės bendrai apibrėžtų asmenų kategorijoms (žr. 1998 m. rugsėjo 15 d. Pirmosios instancijos teismo nutartį *Molkerei Großbraunshain ir Bene Nahrungsmittel prieš Komisiją*, T-109/97, Rink. p. II-3533; 1999 m. kovo 26 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Biscuiterie-confiserie LOR ir Confiserie du Tech prieš Komisiją*, T-114/96, Rink. p. II-913, 27–29 punktus ir 1999 m. lapkričio 9 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *CSR Pampryl prieš Komisiją*, T-114/99, Rink. p. II-3331, 42 ir 43 punktus). Šis visuotinis taikymas taip pat išplaukia iš nagrinėjamo teisės akto tikslo – apsaugoti teisėtai įregistruotas geografines nuorodas ir kilmės vietos nuorodas *erga omnes* ir visoje Europos Bendrijoje.
- 56 Vis dėlto neatmestina, kad nuostata, kuri savo esme ir apimtimi yra norminio pobūdžio, galėtų būti susijusi su konkrečiu fiziniu arba juridiniu asmeniu. Taip yra tuomet, kai nagrinėjamas aktas taikomas jam dėl tam tikrų jam būdingų savybių arba dėl tam tikros situacijos, kuri jį išskiria iš kitų asmenų ir todėl jį individualizuoja taip pat, kaip ir sprendimo adresatą (1963 m. liepos 15 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Plaumann prieš Komisiją*, 25/62, Rink. p. 197, 223; 1994 m. gegužės 18 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Codorniu prieš Tarybą*, C-309/89, Rink. p. I-1853, 19 ir 20 punktai ir šios nutarties 42 punkte minėto sprendimo *Unión de Pequeños Agricultores prieš Tarybą* 36 punktas; šios nutarties 52 punkte minėto sprendimo *Weber prieš Komisiją* 56 punktas).
- 57 Nagrinėjamu atveju ieškovių pateikti faktiniai tvirtinimai, net jei jie būtų teisingi, neleidžia įrodyti net mažiausios joms būdingos savybės arba tam tikros situacijos, kuri jas išskiria iš kitų susijusių ūkio subjektų ir todėl jas individualizuoja. Priešingai, su įmonėmis ieškovėmis ginčijamas reglamentas yra susijęs tik kaip su ūkio subjektais, gaminančiais arba prekiaujančiais sūriu, kuris neatitinka saugomos kilmės vietos nuorodos „Feta“ naudojimo reikalavimų. Taigi su ieškovėmis jis yra susijęs tiek pat, kiek ir su visomis kitomis įmonėmis, kurių produktai taip pat neatitinka nagrinėjamų Bendrijos nuostatų reikalavimų.

- 58 Dėl ieškovių tvirtinimo, kad jos yra pagrindinės „Feta“ sūrio gamintojos Europos Bendrijoje, išskyrus visus Graikijos ir vieną Danijos gamintojus, ir pagamina daugiau nei 90 % Vokietijoje pagaminamo „Feta“ sūrio, pakanka priminti, kad vien fakto, jog įmonė užima didelę dalį rinkos, nepakanka norint ją išskirti iš kitų ūkio subjektų, su kuriais yra susijęs ginčijamas reglamentas (šios nutarties 55 punkte minėtos nutarties *CSR Pampryl prieš Komisiją* 46 punktas).
- 59 Be to, ieškovių teiginys, kad ginčijamas reglamentas iš esmės liečia tik aštuonis gamintojus, ne tik prieštarauja jų ieškiniui, kur tvirtinama, kad sūris „Feta“ yra gaminamas dideliais kiekiais šešiose Europos Bendrijos valstybėse narėse ir daugelyje trečiųjų šalių, bet ir bet kuriuo atveju yra nereikšmingas todėl, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką visuotinis taikymas ir akto norminis pobūdis nėra paneigiami galimybe daugmaž tiksliai nustatyti skaičių ar net tapatybę subjektų, kuriems jis taikomas tam tikru laikotarpiu, jeigu nustatyta, kad jis taip taikomas pagal objektyvią teisinę ar faktinę situaciją, nustatytą aktu, atsižvelgiant į šio akto tikslą (1968 m. liepos 11 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Zuckerfabrik Watenstedt prieš Tarybą*, 6/68, Rink. p. 595, 605 ir 606, ir 1995 m. birželio 29 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Cantina cooperativa fra produttori vitivinicoli di Torre di Mosto ir kt. prieš Komisiją*, T-183/94, Rink. p. II-1941, 48 punktas). Taip yra ir šioje byloje, nes ginčijamas reglamentas yra susijęs su visais esamais ir būsimais gamintojais, ketinančiais Bendrijoje prekiauti sūriu, kurio pavadinimas „Feta“.
- 60 Ieškovės taip pat teigia, kad jas išskiria faktas, jog jos yra ekonomiškai susijusios. Remdamosi šios nutarties 40 punkte minėtais Teisingumo Teismo sprendimais byloje *Toepfer ir Getreide-Import Gesellschaft prieš EEB Komisiją* ir *Piraiki-Patraiki ir kt. prieš Komisiją*, jos teigia, kad iš ginčijamo reglamento išplaukiantis draudimas įmonėms, kurios gamina „Feta“ sūrį iš karvės pieno, naudoti pavadinimą „Feta“ joms praktiškai užkerta kelią toliau prekiauti šiuo sūriu ir kad šios įmonės nebegali vykdyti ir išlaikyti galiojančiomis ilgalaikio tiekimo sutarčių.

- 61 Šiuo klausimu pažymėtina, kad ginčijamas reglamentas nėra susijęs su sudarytomis ilgalaikio tiekimo sutartimis, tačiau kartu su pagrindinio reglamento 13 straipsniu paprasčiausiai uždraudžia bet kokią netinkamą saugomo pavadinimo „Feta“ naudojimą, imitavimą ar įvaizdžio atkūrimą pasibaigus pereinamajam laikotarpiui. Šis draudimas taikomas tiek ieškovėms, tiek kitiems gamintojams, kurie dabar yra tokioje situacijoje arba gali joje atsidurti ateityje.
- 62 Reikia priminti, kad bet kuriuo atveju faktas, jog visuotinio taikymo aktas gali turėti konkrečių skirtingų pasekmių skirtingiems teisės subjektams, kuriems jis taikomas, neišskiria jų iš kitų ūkio subjektų, kadangi, kaip ir šioje byloje, šis aktas taikomas objektyviai apibrėžtoje situacijoje (2000 m. vasario 22 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *ACAV ir kt. prieš Tarybą*, T-138/98, Rink. p. II-341, 66 punktas, ir 2001 m. sausio 30 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *La Conquete prieš Komisiją*, T-215/00, Rink. p. II-181, 37 punktas). Teisingumo Teismas patvirtino, jog fakto, kad priėmus reglamentą dėl kilmės vietos nuorodos įregistravimo ieškovas atsiduria tokioje padėtyje, kad turi keisti savo gamybos struktūrą norėdamas įvykdyti jame numatytas sąlygas, neužtenka, kad jis būtų traktuojamas kaip konkrečiai susijęs, analogiškai akto adresatams (2002 m. sausio 30 d. Teisingumo Teismo nutarties *La Conquete prieš Komisiją*, C-151/01 P, Rink. p. I-1179, 35 punktas).
- 63 Ieškovės klysta manydamos, kad yra tokioje pačioje situacijoje, kaip ir ieškovai bylose *Toepfer ir Getreide-Import Gesellschaft prieš EEB Komisiją*, minėtoje šios nutarties 40 punkte, ir *Piraiiki-Patraiki ir kt. prieš Komisiją*, minėtoje šios nutarties 40 punkte.
- 64 Šios nutarties 40 punkte minėtoje byloje *Toepfer ir Getreide-Import Gesellschaft prieš EEB Komisiją* ginčijama priemonė buvo susijusi išskirtinai tik su iš anksto žinomu skaičiumi konkrečių importuotojų, prieš priimančią ginčytą sprendimą prašiusių importo leidimų, kuriuos išduoti po to sprendimo priėmimo tapo nebeįmanoma. Šios nutarties 40 punkte minėtoje byloje *Piraiiki-Patraiki ir kt. prieš Komisiją* dėl Komisijos sprendimo, leidžiančio Prancūzijai taikyti kvotas iš Graikijos įvežamiems medvilnės siūlams, teisėtumo, ginčijamas sprendimas buvo konkrečiai

susijęs su ieškovais kaip ribotos ūkio subjektų grupės nariais, kuriems jis turėjo ypatingos įtakos, nes jie gera valia anksčiau buvo sudarę pardavimo sutartis, kurios turėjo būti įvykdytos per sprendime numatytos apsaugos priemonės taikymo laikotarpį, todėl sprendimas tai padarė visiškai arba iš dalies neįmanomu, nes buvo viršytos leistos kvotos.

65 Taip pat negalima daryti išvados, kad ginčijamas reglamentas yra konkrečiai susijęs su ieškovėmis remiantis šios nutarties 56 punkte minėtu sprendimu byloje *Codorniu prieš Tarybą*, kur įmonei-ieškovei visuotinio taikymo norma buvo uždrausta naudoti grafinį ženklą, kurį ji įregistravo ir naudojo ilgą laiką prieš priimant šioje byloje ginčytą reglamentą, todėl jis ją išsiskyrė iš visų kitų ūkio subjektų. Nagrinėjamoje byloje ieškovės neįrodo ir netgi nesiekia įrodyti, kad jų naudojimasis pavadinimu „Feta“ išplaukia iš analogiškos specifinės teisės, kurią jos įgijo nacionaliniu arba Bendrijos lygmeniu prieš priimant ginčijamą reglamentą ir kuriai jis (reglamentas) padarė žalą.

66 Faktas, kad ieškovės pardavinėjo savo produktus pavadinimu „Feta“, pagal cituotą teismų praktiką nesuteikia joms specialiosios teisės. Ieškovių padėtis neišsiskiria iš kitų gamintojų, kurie taip pat pardavinėjo savo produktus kaip „Feta“ ir kuriems taip pat nebeleidžiama naudoti šio pavadinimo, kurį nuo šiol saugo jo įregistravimas kaip kilmės vietos nuorodos. Vienam ar kitam ūkio subjektui suteiktos specialiosios teisės nebuvimą, be kita ko, patvirtina tai, kad šiai situacijai abstrakčiai ir bendrai taikoma pagrindinio reglamento 13 straipsnio 2 dalis, visiems gamintojams numatanti pereinamąjį laikotarpį, kuris, laikantis tam tikrų sąlygų, užtikrina pakankamai ilgą prisitaikymo laikotarpį, kad būtų išvengta bet kokios žalos padarymo.

67 Galiausiai dėl ieškovių argumento, kad įregistravus pavadinimą „Feta“ supaprastinta tvarka jos neteko procesinių teisių, reikia priminti, kad Pirmosios instancijos teismas jau ne kartą yra nusprendęs, kad teismų praktika, kuria remiasi ieškovės ir kuri daugiausia išplėtotą antidempingo muitų, konkurencijos teisės ir valstybės pagalbos srityje, netaikytina pagal pagrindinį reglamentą saugomų pavadinimų įregistravimo procedūrai (šios nutarties 55 punkte minėta nutartis *Molkerei Großbraunshain ir Bene Nahrungsmittel prieš Komisiją*), kadangi šis reglamentas Bendrijos lygmeniu nenustato specifinių procesinių garantijų privatiems asmenims (šios nutarties 55 punkte minėta nutartis *CSR Pampryl prieš Komisiją*).

68 Šią teismų praktiką Teisingumo Teismas patvirtino savo 2000 m. spalio 26 d. nutartyje *Molkerei Großbraunshain ir Bene Nahrungsmittel prieš Komisiją* (C-447/98 P, Rink. p. I-9097, 71–73 punktai; taip pat žiūrėti šios nutarties 62 punkte minėtos 2002 m. sausio 30 d. nutarties *La Conqueste prieš Komisiją*, 43 ir 44 punktus), pažymėdamas:

„71. Net jei (pagrindinio) reglamento 17 straipsnyje numatytos tvarkos taikymas buvo neteisėtas ir jei procesinių teisių, privačiam asmeniui aiškiai garantuojamų taikytiniais teisės aktais, buvimas arba šio privataus asmens dalyvavimas Bendrijos institucijai rengiant norminį aktą galėjo jį individualizuoti pagal (EB 230) straipsnio ketvirtą pastraipą, galimybė pateikti prieštaravimą, kaip numatyta normaliojoje įregistravimo procedūroje, ieškovams vis tiek nesuteikia teisės pareikšti ieškinio dėl per šią procedūrą priimto akto.

72. Šiuo požiūriu būtina pažymėti, kad, pirma, pagal (pagrindinio) reglamento 7 straipsnio 1 ir 3 dalis pareikšti Komisijai protestą dėl numatyto įregistravimo gali tik valstybė narė, į kurią pirmiau kreipėsi fizinis arba juridinis asmuo, galintis įrodyti savo teisėtą ekonominį interesą.

73. Antra, iš (pagrindinio) reglamento 7 straipsnio 5 dalies išplaukia, kad Komisijai gavus priimtina protestą, protestavimo procedūroje susiduria valstybė narė arba valstybės narės, kurios užprotestavo įregistravimą, ir valstybė narė, kuri pateikė įregistravimo paraišką. Pagal šią nuostatą „suinteresuotosioms valstybėms narėms“ tenka ieškoti tarpusavio susitarimo ir, reikalui esant, pranešti apie jį Komisijai.“

69 Darytina išvada, kad argumentas dėl procesinių teisių buvimo neindividualizuoja ieškovių.

70 Iš to, kas išdėstyta, išplaukia, kad ieškinys yra nepriimtinas, nes ginčijamas reglamentas yra visuotinio taikymo priemonė ir nėra ieškovėms būdingų savybių arba padėties, kuri jas išskirtų iš bet kokių kitų asmenų ir jas individualizuotų.

71 Ši išvada negali būti užginčyta ieškovių argumentu dėl veiksmingos teisminės apsaugos reikalavimo.

72 Be to, kad valstybėms narėms tenka pareiga numatyti išbaigtą teisių gynimo būdų ir procedūrų sistemą, leidžiančią užtikrinti teisę į efektyvią teisinę apsaugą, Bendrijos teismas nepriimtų tiesioginio ieškinio dėl panaikinimo, net jei po konkretaus nacionalinių proceso taisyklių tyrimo būtų įrodyta, kad jos privatiems asmenims nesuteikia teisės pateikti ieškinio, leidžiančio jiems užginčyti Bendrijos akto teisėtumą (2003 m. gruodžio 12 d. Teisingumo Teismo nutarties *Bactria prieš Komisiją*, C-258/02 P, Rink. p. I-15105, 58 punktą). Dėl EB 230 straipsnio ketvirtoje pastraipoje numatytos asmeninio suinteresuotumo sąlygos Teisingumo Teismas aiškiai nustatė, kad nors ji turi būti aiškinama remiantis efektyvios teisinės apsaugos principu, atsižvelgiant į įvairias aplinkybes, kurios individualizuoja ieškovą, toks aiškinimas negalėtų visiškai atmesti šios sąlygos, kuri aiškiai numatyta Sutartyje,

neviršijant Bendrijos teismams suteiktos kompetencijos. Iš to išplaukia, kad neįvykdžius šios sąlygos joks fizinis ar juridinis asmuo negali pateikti ieškinio dėl reglamento panaikinimo (šios nutarties 42 punkte minėto sprendimo *Unión de Pequeños Agricultores prieš Tarybą* 36 ir 37 punktai).

- 73 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, negali būti tvirtinama, kad ginčijamas reglamentas yra konkrečiai susijęs su ieškovėmis EB 230 straipsnio ketvirtos pastraipos prasme, ir dėl to ieškinys turi būti atmestas kaip nepriimtinas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 74 Pagal Pirmosios instancijos teismo darbo reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to prašė. Kadangi ieškovės pralaimėjo bylą, atsižvelgiant į Komisijos reikalavimus, jos turi padengti savo ir visas Komisijos išlaidas.
- 75 Pagal Darbo reglamento 87 straipsnio 4 dalies pirmąją pastraipą įstojusios į bylą valstybės narės pačios padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Šioje byloje Graikijos Respublika ir Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė padengia savo išlaidas.
- 76 Pagal Darbo reglamento 87 straipsnio 4 dalies trečiąją pastraipą įstojusioms į bylą šalims, kitoms nei valstybės narės ir institucijos, gali būti nurodyta pačioms padengti savo bylinėjimosi išlaidas. Šioje byloje *Sevgap* turi pati padengti savo išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (trečioji kolegija)

nusprendžia:

- 1. Atmesti ieškinį kaip nepriimtina.**
- 2. Ieškovės padengia savo ir Komisijos bylinėjimosi išlaidas.**
- 3. Graikijos Respublika, Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė ir Graikijos pieno produktų pramonininkų asociacija (*Sevgap*) padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Priimta 2004 m. liepos 6 d. Liuksemburge.

Sekretorius

Pirmininkas

H. Jung

J. Azizi